

IN4BLUE NEWSLETTER 01 “Zeleni i plavi potencijali u Zadarskoj županiji”

U sklopu projekta IN4BLUE, aktivnosti „Mapiranje poslovnih ekosustava, zelenih tehnologija i mjerenje razine kompetencija“ provedena je podaktivnost mapiranje (analiza) poslovnih ekosustava i zelenih tehnologija na području Zadarske županije, u sektoru plave ekonomije s naglaskom na djelatnosti obalnog turizma, pomorskog prijevoza i kreativnih industrija. Sekundarnim je i primarnim istraživanjem prikupljeni su podatci o stanju poslovnih ekosustava i zelenih tehnologija u sektoru plave ekonomije. Mapiranjem je detektirano 15 poslovnih rješenja s zelenim tehnološkim praksama. Općenito govoreći, koncepti koji se primjenjuju u poslovnim ekosustavima mogu se podijeliti u sljedeće kategorije:

1. Održivost i zaštita okoliša

Obuhvaća poslovne ekosustave u kojima je održivi razvoj fokusiran na zelenu ekonomiju, smanjenje negativnog utjecaja na okoliš i promociju ekološki prihvatljive mobilnosti. U navedenim poslovnim ekosustavima funkcioniraju politike koje reguliraju zaštitu okoliša i osiguravaju očuvanje prirodnih resursa. Također, objektima koji ispunjavaju integrale ekološke standarde upravljanja obalnim zonama dodijeljeni su pripadajući certifikati.

2. Upravljanje morskim i obalnim ekosustavima

Obuhvaća poslovne ekosustave koji posjeduju međunarodne oznake kvalitete za čiste plaže i održivo upravljanje obalnim područjem (Blue flag i TYHA clean flag accreditation), fokus je na očuvanju morskih i obalnih ekosustava putem održivih praksi.

3. Održivi razvoj i pametno upravljanje

Obuhvaća holistički pristup razvoju koji balansira ekonomske, društvene i ekološke potrebe. Poslovni ekosustavi koriste tehnologije i inovativna rješenja za učinkovito upravljanje resursima i operacijama. Fokus je stavljen na reciklažu (ponovno uporabu) i pametno korištenje resursa poput desalinizirane morske vode.

4. Transport i infrastruktura

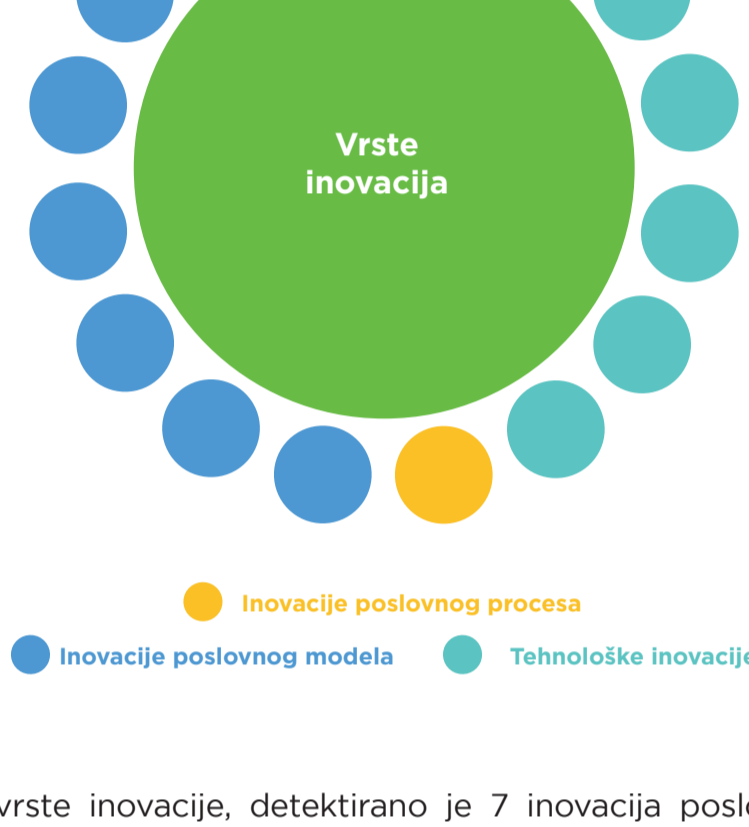
Sigurnosni standardi, energetska učinkovitost i zaštita okoliša ključni su aspekti suvremenih politika koje se implementiraju u sustavima transporta. Intelligent Transport Systems (ITS), ili pametni transportni sustavi, koriste napredne tehnologije kako bi optimizirali mobilnost, smanjili prometne gužve i minimalizirali negativan utjecaj na okoliš. ITS obuhvaća inovativne pristupe poput dinamičnog upravljanja prometom, digitalne integracije vozila i infrastrukture te implementacije ekološki prihvatljivih rješenja za transport.

Sustavi koji su u razvoju dodatno se usmjeravaju na poboljšanje infrastrukture i učinkovitosti, omogućujući gradovima i regijama prilagodbu potrebama budućeg održivog transporta. Ove politike ne samo da povećavaju sigurnost u prometu i smanjuju emisije štetnih plinova, već podržavaju i energetska učinkovito upravljanje resursima, čineći transport ekološki prihvatljivijim i društveno odgovornijim.

5. Prirodna i kulturna baština

Održivo upravljanje prirodnim i kulturnim resursima s ciljem očuvanja za buduće generacije. Prakse održivog turizma koje smanjuju utjecaj na okoliš i podržavaju lokalne zajednice.

Vrste inovacija koje se primjenjuju u poslovnim ekosustavima

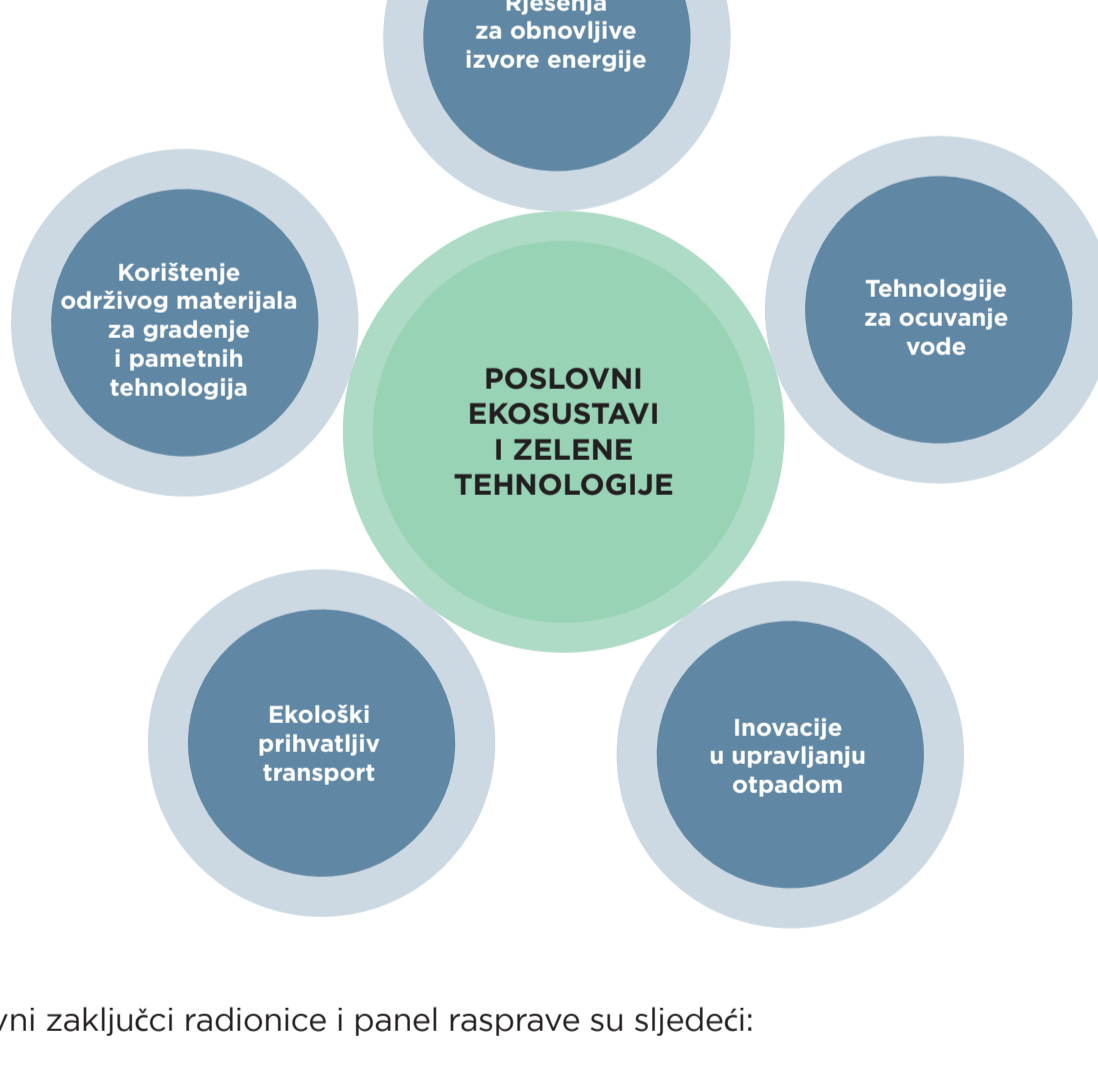
S obzirom na vrste inovacije, detektirano je 7 inovacija poslovnog modela, 1 inovacija procesa i 8 tehnoloških inovacija. Inovacija poslovnog modela odnosi se na promjene u načinu na koji organizacija stvara, isporučuje i zadržava vrijednost za svoje kupce. Ova vrsta inovacije često uključuje redefiniranje osnovnih aspekata poslovanja, poput ciljanog tržišta ili kanala distribucije. Ključna vrijednost inovacije poslovnog modela leži u njenoj sposobnosti da identificira nove izvore prihoda, smanji troškove i poboljša korisničko iskustvo. Inovacija procesa fokusira se na optimizaciju internih aktivnosti organizacije kako bi se povećala efikasnost, smanjili troškovi i unaprijedila kvaliteta. Navedeno se odnosi na postojanje sustava smanjenja otpada i maksimizacije produktivnosti. Inovacija procesa često rezultira bržim vremenima isporuke, boljim korištenjem resursa i poboljšanjem usklađenosti s regulatornim standardima. Tehnološka inovacija podrazumijeva razvoj i implementaciju novih tehnologija koje transformiraju način rada organizacije. Navedeno se odnosi na primjenu obnovljivih izvora energije. S obzirom na sektor, poslovni ekosustavi dominantno zahvaćaju nekoliko djelatnosti; djelatnosti turizma, poduzetništva i gastronomije (n=4), dok su u manjoj mjeri zastupljeni pojedinačni sektori.

Organizacija događaja s dionicima: panel diskusija i radionica

Potom je organiziran događaj s dionicima: panel diskusija i radionica pod nazivom “Zeleni i plavi potencijali u Zadarskoj županiji”. Cilj ovog događanja bio je podići svijest među sudionicima o prilikama i trenutnom stanju u području plave ekonomije i povezanih rješenja u Zadarskoj županiji, analizirati specifične potrebe dionika i potencijalna rješenja te razmijeniti znanja i iskustva. Na panel raspravi i radionici raspravljalo se o ključnim izazovima, potrebama i mogućnostima razvoja u sektorima povezanim s održivim upravljanjem resursima, smanjenjem utjecaja na okoliš i inovacijama u sektorima kao što su turizam, pomorski promet, ribarstvo, akvakultura, energetska učinkovitost i zaštita okoliša. Također se raspravljalo o održivoj poljoprivredi, kreativnom i uslužnom sektoru, koji su usko povezani s plavom ekonomijom.

Događanju su prisustvovali dionici iz privatnog i javnog sektora, kao i predstavnici nevladinih organizacija i akademskog sektora. Kroz radionica i participativni pristup, prisutni dionici podijelili su vlastita iskustva i primjere dobre prakse u područjima obuhvaćenima plavom ekonomijom, te su također imali priliku umrežiti svoje inicijative i razmijeniti ideje za daljnje projektne aktivnosti kroz sljedeće teme: **Rješenja za obnovljive izvore energije, Tehnologije za očuvanje vode, Inovacije u upravljanju otpadom, Ekološki prihvatljiv transport, Korištenje održivog materijala za građenje i pametnih tehnologija.**

Glavni zaključci radionice i panel rasprave su sljedeći:

- Važnost održivog razvoja kroz inovacije** – Radionica je pokazala kako različiti projekti, poput korištenja zelenih tehnologija i obnovljivih izvora energije (solarnih panela, biokugli, hibridnih motora), doprinose održivom poslovanju i smanjenju ekološkog otiska. Sudionici su istaknuli važnost uvođenja održivih praksi u različitim sektorima, uključujući akvakulturu, pomorstvo i poljoprivredu.
- Važnost međuregionalne suradnje i transfera znanja** – Međuregionalna suradnja može unaprijediti kapacitete manje razvijenih regija za implementaciju inovacija u plavoj ekonomiji. Transfer znanja i iskustva između razvijenih i manje razvijenih regija ključan je za ubrzanje održivog razvoja i pametnu specijalizaciju.
- Tehnološke inovacije u transportu** – Korištenje ekološki prihvatljivih rješenja za napajanje, kao što su brodovi na kromu i cold ironing tehnologija za napajanje u lukama, predstavlja značajan korak prema smanjenju emisija i zagađenja u pomorskom sektoru. Ovi projekti imaju potencijal za širu primjenu i mogu postaviti standarde za budućnost održivog transporta.
- Upotreba digitalnih tehnologija s ciljem optimizacije resursa** – Digitalizacija u administraciji, poput korištenja digitalne papirologije i alata za upravljanje podacima, omogućava smanjenje potrošnje papira i povećanje operativne efikasnosti. Također, izazov nedostatka tvrtki za otkup starog papira treba se adresirati kako bi se povećala učinkovitost reciklaže.
- Uloga malih i srednjih poduzeća (MSP) u održivom razvoju** – Aktivno uključivanje MSP-ova u inovacijske projekte, kao što su prerađa maslina u kompost i proizvodnja hibridnih brodskih motora, pokazuje kako male tvrtke mogu igrati ključnu ulogu u zelenim tehnologijama i održivim praksama. MSP-ovi su ključni za implementaciju lokalnih inovacija koje imaju širi ekološki i gospodarski utjecaj.
- Potreba za daljnjom suradnjom i razmjenom iskustva između različitih sektora** – Ključno za uspjeh projekata u sektoru zelene ekonomije je suradnja između javnog, privatnog i akademskog sektora. Kroz umrežavanje, dijeljenje znanja i zajedničke projekte, moguće je ostvariti veći utjecaj i postići održiv rast.

Projekt IN4BLUE provodi se u okviru projekta Interreg Italija – Hrvatska 2021. – 2027., u razdoblju od 1. ožujka 2024. godine i trajat će do 31. kolovoza 2026. godine. Vodeći partner projekta je Istarska razvojna agencija – IDA d.o.o., dok Ustanova INOVAcija sudjeluje kao projektni partner uz još 4 partnera jadranskih regija Italije i Hrvatske. Ukupni proračun projekta iznosi 1.390.779,00 EUR, dok vrijednost projekta za Ustanovu INOVAcija iznosi 183.000,00 EUR. Projekt je sufinanciran sredstvima Europskog fonda za regionalni razvoj uz intenzitet potpore 80%. IN4BLUE ima za cilj izgradnju prekogranične sustavne mreže ključnih inovativnih dionika za jačanje vještina i kapaciteta lokalnih aktera kako bi postali dio aktivnosti digitalne i zelene tranzicije, omogućujući pozitivnu sinergiju učinka na zapošljavanje, inovativnost, otpornost i održivu konkurentnost unutar Jadranske regije.